

Nieuwsbrief *Jongens*

nummer 2 – maart 2013

Inleiding

Beste docenten, schoolleiding en andere geïnteresseerden,

Vorig jaar is het onderzoek naar het effect van het lespakket 'Jongens' van start gegaan. Ook uw school neemt deel aan dit onderzoek. Met deze nieuwsbrief willen wij u **op de hoogte brengen** van de stand van zaken rondom het onderzoek.

Stand van zaken

Dit schooljaar 2012/2013 (tweede meetronde) nemen **16 scholen** in de regio Den Haag deel aan het onderzoek: 8 scholen in de experimentele groep en 8 scholen in de controlegroep.

De deelnemende leerlingen op deze scholen hebben nu bijna allemaal 2 keer in de klas een **digitale vragenlijst** ingevuld: voordat de lessen van start zijn gegaan op de experimentele scholen en direct na afloop van de lessenserie.

Vorig schooljaar 2011/2012 (eerste meetronde) hebben **13 scholen** in de regio Den Haag aan het onderzoek deelgenomen: 7 scholen in de experimentele groep en 6 scholen in de controlegroep.

Het onderzoek

Het lespakket 'Jongens' richt zich op de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag bij jongens in de tweede klas van het Praktijkonderwijs en VMBO. Er wordt onderzocht wat het effect is van het lespakket op houding en opvattingen van jongens ten aanzien van seksueel grensoverschrijdend gedrag. Daarnaast wordt onderzocht of het lespakket wordt uitgevoerd zoals bedoeld: komen de opdrachten en oefeningen aan de orde in de klas en hoe worden deze uitgevoerd? Tenslotte wordt gekeken naar hoe de film, de lesmaterialen en de inhoud van de lessen door de jongens, de trainers en de docenten gewaardeerd worden. Scholen die het lespakket uitvoeren (experimentele groep) worden vergeleken met scholen die het lespakket niet uitvoeren (controle scholen).

Hoe zijn de lessen verlopen?

Door: Nico van Oosten (MOVISIE)

Dit schooljaar zijn, vanaf oktober vorig jaar, op 8 scholen in en rond Den Haag de lessen Jongens uitgevoerd door twee trainers van Stichting Centrum 16•22: Diamant college, De Haagse, Heldring VMBO, Maris Kijkduin, het Montaigne Lyceum, De Poort (Duinstraat), De Poort (Landrépad), Wellant Madestein en Johan de Witt college (Capadociëstraat). Hoe zijn de lessen verlopen?

We hebben groepsinterviews gehouden met jongens op 5 deelnemende scholen, docenten hebben een vragenlijst ingevuld over het totale lespakket en elk van de 5 lessen is geobserveerd, elke les op een andere school. Daarnaast hebben we de trainers gevraagd om na elke les een vragenlijst in te vullen om te bekijken of de les was verlopen volgens plan.

De indruk is dat de meeste lessen goed en sommige redelijk zijn verlopen. Uit de

vragenlijsten die de trainers hebben ingevuld na afloop van alle lessen komt naar voren dat de uitvoering van de lessen sterk te maken heeft met de sfeer in de klas. Is die goed en veilig, dan werken de jongens mee en zijn ze actief. De lessen, werkvormen en materialen sluiten over het algemeen goed aan op de leerlingen, al zijn er hier en daar kritische geluiden te horen. De DVD wordt in het algemeen goed nabesproken aan de hand van diverse vragen.

De trainers krijgen via de groepsinterviews veelal goede, maar ook kritische feedback.

"Ik vond het knap dat hij alleen voor de klas stond en het zo goed deed."

"Ik ben tevreden, hij was lief en grappig, hij kon goed uitleggen. Als we het niet begrepen, legde hij het beter uit. Hij gebruikte het bord en onze antwoorden, zo begrepen wij het beter."

"De trainer praatte veel. Hij zou minder moeten praten en meer uitleggen."

"Hij was aardig, maar luisterde niet goed en begreep jongens niet goed, hij kon wel goed uitleggen."

De verwachtingen van de leerlingen met betrekking tot de lessen lopen uiteen. Sommige leerlingen hebben de juiste verwachtingen: *"Dat we les krijgen over seks en hoe je daarmee om moet gaan, Dat je niet verkeerd gaat doen, Dat je het veilig kan doen en hoe dat moet en dat je rekening moet houden hoe je met meisjes omgaat."*

Andere leerlingen hebben niet zulke duidelijke verwachtingen :

"Dat we ons niet hoefde te schamen voor de onderwerpen, dat het speciaal voor de jongens is, meisjes zouden ook iets krijgen maar voor jongens was het uitgebreider, dat het over verschillende onderwerpen ging en dat het gegeven werd door meneer Ben."

Er zijn ook leerlingen die niet of nauwelijks weten waar de lessen over zouden gaan.

Het is van essentieel belang dat leerlingen goed voorbereid naar de lessen gaan. Duidelijke en concrete informatie kan daarbij helpen.

Jongens in de klas

Door: Ben van Ardenne (Stichting Centrum 16•22)

"De uitvoeringen in de klas waren enerverend als altijd. Het valt op dat de jongens meer en meer termen gebruiken uit de porno-industrie. De vraag rijst of jongens zich anders gaan gedragen tegenover meisjes als ze veel porno kijken. Het is een moeilijk onderwerp om met jongens te bespreken. De meeste jongens zullen wel onderscheid kunnen maken tussen realiteit en fictie. Een jongen merkte op "ik knal toch ook geen mensen op straat neer omdat ik veel Black Ops speel".

Als je jongens vraagt naar de mate waarin ze voorlichting krijgen van ouders is dat minimaal. In een groep van 10 hooguit 2 of 3 leerlingen. Wat nog meer opvalt, is dat de boodschap dan is dat de jongens een condoom moeten gebruiken. Zouden normen en waarden op het gebied van seks en relaties echt niet besproken worden of gaat dat niet zo openlijk? De jongens vinden het vaak een opluchting dat ze open over het onderwerp kunnen praten. Een paar keer ben ik de discussie aan gegaan met jongens of roepen en fluiten naar vrouwen intimiderend is. Dit blijkt voor jongens onbespreekbaar, "als je niet naar ze roept, maak je toch nooit contact".

De lessen over liefde zijn vaak heel open en eerlijk. Jongens die aangeven dat ze echt pijn hebben als hun verkering uit gaat, geeft toch aan dat er ook gevoelige jongens zijn. Vaak is het stoere antwoord "dan neem ik toch een ander!" Een jongen geeft in de evaluatie aan bij 'wat heb ik geleerd': "omgaan met meisjes en geduld hebben met ze". De jongens zijn vaak positief over de lessen en ook blij met de spiekpen die ze krijgen aan het eind van de lessen."

Onderzoek in Amsterdam

In het schooljaar 2010 – 2011 is het lesprogramma 'Jongens' als pilot op een VMBO school in Amsterdam Nieuw West uitgevoerd. In totaal hebben 120 jongens uit de derde klas de interventie gevolgd, in groepen van maximaal 20 jongens. Op verzoek van de gemeente Amsterdam is de pilot geëvalueerd. Veertig jongens hebben aan het einde van het lesprogramma het evaluatieformulier ingevuld en ingeleverd. Van deze 40 jongens geeft 87% aan dat hun mening over seks door de lessen een beetje tot heel erg is veranderd; 76% van de jongens snapt door de lessen beter wat er van een man wordt verwacht en 53% van de jongens weet door de lessen dat er grenzen zijn. Tenslotte kijkt 39% van de jongens anders naar meisjes door de lessen en gaat 37% van de jongens anders met meisjes om. 24% van de jongens geeft aan dat er door de lessen niets is veranderd in hun omgang met meisjes.

Bron: Verhoeff, H. & Heineke, D. (2011). *Evaluatie van de pilot voorlichtingsbijeenkomsten loverboys (samenvatting)*. Amsterdam: Conclusion advies en management.

Hoe gaan we nu verder?

Aan het **einde van dit schooljaar** vullen de jongens voor de derde en laatste keer de digitale vragenlijst in. De onderzoeksassistenten maken hiervoor een **afspraak** met uw school.

Alle gegevens uit de vragenlijsten, de groepsinterviews en de observaties worden ingevoerd in de computer en vervolgens anoniem verwerkt en geanalyseerd.

Meer informatie

Dit project is een samenwerkingsverband tussen Stichting Centrum 16•22, MOVISIE en TNO en wordt gesubsidieerd door ZonMw.

Voor meer informatie over het onderzoek kunt u **contact opnemen** met TNO, projectleider van dit onderzoek.

TNO

Gaby de Lijster; telefoon (088) 866 3193 of e-mail gaby.delijster@tno.nl

MOVISIE

Nico van Oosten; telefoon (030) 789 2091 of e-mail n.vanoosten@movisie.nl

Stichting Centrum 16•22

Ben van Ardenne; telefoon (070) 356 0154 of e-mail benvanardenne@centrum1622.nl

Wij willen u en uw school hartelijk danken voor uw deelname: zonder uw medewerking was dit onderzoek niet mogelijk!

Centrum
16•22 • Lokaal • Kennis • en • Verbinding
voor jongeren 16-22 jaar

Kennis en advies voor
maatschappelijke ontwikkeling

ZonMw